

**FITXA IDENTIFICATIVA****DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 35480
Nom: Introducció a la filosofia antiga
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	2	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Filosofia	BÀSICA

COORDINACIÓ

TERUEL RUIZ PEDRO

RESUM

Esta assignatura es cursa en el curs 2º, és de caràcter obligatori pertany a la matèria: Filosofia.

L'assignatura afavorirà el coneixement d'idees fonamentals desenvolupades pels principals autors de la filosofia antiga, que han exercit una influència determinant tant en el món grecoromà coetani com en la història posterior del pensament. Es busca que cada estudiant siga capaç de comprendre aquestes idees, tenint en compte el context tant filosòfic general com històric-cultural, i que s'hi aproxime de manera reflexiva i crítica. En la vessant teòrica de l'assignatura es cercarà d'acostar-s'hi des d'un plantejament sistemàtic, tot presentant els problemes -epistemològics, metafísics, ètics- de què brollen les idees i el seu desenvolupament textual; es posarà esment en aquells relacionats amb l'àmbit del llenguatge i la filologia. D'aquesta manera, i com a objectius específics de l'assignatura, cada participant (a) es posarà en condicions d'interpretar textos clau dels autors triats, a la llum de la seua posició i sentit en la història de les idees; (b) podrà fer-ne ús per a interpretar debats intel·lectuals actuals; i (c) millorarà el seu registre lingüístic, fent insistència a l'expressió en les vessants oral i escrita.

Els detalls sobre la tria concreta d'autors i l'itinerari teòric que es desplegarà cada any acadèmic seran comunicats mitjançant el programa docent lliurat en encetar-se el curs.

Aquesta assignatura contribueix a desenvolupar elements relacionats amb diversos objectius de



desenvolupament sostenible (ODS): l'educació de qualitat (ODS 4), la igualtat de gènere (ODS 5), la promoció de societats justes, pacífiques i inclusives (ODS 16), i la protecció del patrimoni cultural, la promoció de la diversitat lingüística i cultural i el diàleg entre cultures (ODS 17), tal com es reflecteix en la llengua, la cultura i la literatura grecollatines.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Cap requisit previ.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1013 - Grau en Filologia Clàssica

Adquirir la capacitat d'interrelacionar els coneixements de la filologia clàssica amb els d'altres àrees de coneixement.

Aplicar criteris de qualitat en el treball filològic.

Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit filològic.

Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia i desenvolupar relacions interpersonales.

Treballar i aprendre de manera autònoma i de planificar i gestionar el temps de treball.



DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Plató

- El problema del coneixement.
- Sistematització i fonts.
- Cruïlla ontològica fonamental.
- Categorització antropològica i metafísica.
- Amor i paideia.

2. Aristòtil

- El problema del canvi.
- Sistematització i fonts.
- Cruïlla ontològica fonamental.
- Categorització antropològica i metafísica.
- Tragèdia i catarsi.

3. Escoles hel·lenístiques

- El problema de la vida reeixida.
- Epicureisme: sistematització i fonts. Epicur.
- Estoïcisme: sistematització i fonts. Sèneca.

4. Cloenda: Hipàtia d'Alexandria.

- El cant del cigne de la filosofia greco-romana.
- Sistematització i fonts.
- Qüestió hermenèutica.

Estos continguts es plasmaran en els següents resultats d'aprenentatge:

Coneixement de la influència del pensament en els pressupostos bàsics de les manifestacions culturals, literàries i lingüístiques de Grècia i Roma, així com de les divergències detectables en els dos contextos respecte als corrents de pensament dominants en matèria de gènere i els avanços en la integració social i cultural de la dona.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

**ACTIVITATS PRESENCIALS**

Activitat	Hores
Teoria	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	10,00
Estudi i treball autònom	40,00
Preparació de classes	10,00
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia de l'assignatura abastarà classes presencials teòriques, trobades pràctiques i tutories individuals, tot això en diversos formats segons les necessitats i l'oportunitat (format presencial, virtual síncron, virtual asíncron).

AVALUACIÓ

La nota global reflectirà les activitats dutes a terme, en la següent proporció:

- 40% Activitats de participació realitzades al llarg del curs.
- 60% Examen final escrit.

Ulteriors detalls metodològics sobre el sistema d'avaluació emprat el corresponent any acadèmic vindran facilitats a principis de curs mitjançant el programa docent.

No hi ha diferències entre la primera i la segona convocatòria.

No hi ha activitats d'avaluació no recuperables en l'examen.

L'honestedat intel·lectual és vital dins les comunitats acadèmiques, així com per a la justa avaluació del treball dels i les estudiants. Tots els treballs presentats en este curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en què es faça ús de col·laboració fraudulenta o d'una composició amb l'ajut de la intel·ligència artificial (ChatGPT o d'altres), llevat de si el seu ús forma part dels continguts de l'assignatura i està autoritzada pel professorat que se n'encarrega. En qualsevol cas, el seu ús ha d'estar sempre indicat en tant que font utilitzada.



El sistema general de qualificacions seguirà la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del dia 30 de Maig del 2017. ACGUV 108/2017.

BIBLIOGRAFIA

1. Primàries:

PLATÓ: Lletres VII. Traducció de Raül Garrigasait: Cartes, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 2009.

PLATÓ: La República. Traducció de Manuel Balasch, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 1992.

PLATÓ: Fedre, traducció de Manuel Balasch, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 1988.

ARISTÒTIL: Metafísica. Traducció de Miguel Candel, volum I, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 2018.

ARISTÒTIL: Ètica nicomaquea. Traducció de Josep Batalla, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 1995.

ARISTÒTIL: Poètica. Traducció de Xavier Riu, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 2017.

EPICUR: Lletres a Meneceu, traducció de Montserrat Jufresa: Lletres, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 1975, p. 131-135.

SÈNECA: Lletres a Lucili, traducció de Carles Cardó, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 1928.

SEXT EMPÍRIC: Esbossos pirrònics [selecció], traducció de Jordi Cortés: Diccionari de Filosofia, Herder, Barcelona 2000.

SINESI DE CIRENE: Epistoles. Operette. Inni, UTET, Torí 1989. Traducció de Francisco A. G^a Romero: Cartas, Gredos, Madrid 1995.

2.1. Genèriques:

COPLESTON, FREDERICK: A History of Philosophy. Traducció de Juan Manuel García de la Mora: Historia de la filosofía, Ariel, Barcelona 2004.

CORTÉS MORATÓ, JORDI / MARTÍNEZ RIU, ANTONIO: Diccionari de filosofia, Herder, Barcelona 2000, exclusivament en línia: web Filoxarxa.

FERRATER MORA, JOSÉ: Diccionario de filosofía, nova edició revisada, augmentada i actualitzada per Josep-Maria Terricabras, Ariel, Barcelona 2009 (reimpressió: 2012).

HADOT, PIERRE: La philosophie comme manière de vivre. Traducció de María Cucurella: La filosofía como forma de vida: conversaciones con Jeannie Carlier y Arnold I. Davidson, Alpha Decay, Barcelona 2009.

2.2. Específiques:

ALCOBERRO, RAMON: Epicur. Una filosofia moral, en xarxa: bloc ¿Filosofia i pensament¿ (www.alcoberro.info/planes/epicur.htm). Ídem: Estoïcisme, en xarxa: ¿Filosofia i pensament¿ (www.alcoberro.info/estoicismo.html).

ALEGRE, ANTONIO: Estudi introductor a PLATÓ: Diálogos, Gredos, Madrid 2010.



BALASCH, MANUEL: *¿Problemas de la República platónica?*, epíleg a PLATÓ: *La República*, Fundació Bernat Metge, Barcelona 1992. Ídem: *¿Notícia preliminar?*, introducció a PLATÓ: *Fedre*, Fundació Bernat Metge, Barcelona 1988.

CANDEL, MIGUEL: *Introducció a ARISTÒTIL: Metafísica, volum I*, Fundació Bernat Metge, Barcelona 2018.

GARCÍA GUAL, CARLOS: *Epicuro*, Alianza, Madrid 1981, 1996, 2002. LLEDÓ, EMILIO: *El epicureísmo: una sabiduría del cuerpo, del gozo y de la amistad*, Montesinos, Barcelona, 1984.

LLEDÓ, EMILIO: *Introducció a PLATÓ: Diálogos*, Gredos, Madrid 1981.

DZIELSKA, MARIA: *Hypatia y Alexandrii*, Nakladem Uniwersytetu, Cracòvia 1993. Traducció de José L. López: *Hipatia de Alejandría*, Siruela, Madrid 2009, 2ª ed. TERUEL, PEDRO JESÚS: *Filosofía y ciencia en Hipatia*, Gredos, Madrid 2011.

Llevat d'aquelles que es troben només en xarxa, totes les obres assenyalades són a l'abast a la Biblioteca d'Humanitats "Joan Reglà".